

# 40 System napoleoński w Europie

## WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

XXIX. Epoka napoleońska.

Uczeń:

- 1) charakteryzuje walkę Francji o dominację w Europie;
- 2) przedstawia sukcesy i porażki wewnętrznej polityki Napoleona.

Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) wyodrębnia etapy ekspansji Francji i omawia proces tworzenia kolejnych antynapoleońskich koalicji.

## CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

## CELE LEKCJI

Uczeń:

### ZNA

- daty: 1794–1799, 1795, 1796–1797, 1797, 1798, 1799, 1804, 1805, 1806, 1807, 1808
- postać: Napoleona Bonaparte
- kompetencje dyktatoratu
- postanowienia pokoiów z 1795 i 1797 r.
- najważniejsze postanowienia Kodeksu Napoleona
- bitwy z czasów walk z koalicjami antyfrancuskimi do 1807 r.
- państwa należące do kolejnych koalicji antyfrancuskich
- postanowienia pokoju w Tylży

### ROZUMIE

- pojęcia: pokój w Campo Formio, zamach 18 brumaire'a, Kodeks Napoleona, koalicje antyfrancuskie, bitwa trzech cesarzy, blokada kontynentalna, Związek Reński, pokój w Tylży, system napoleoński
- przyczyny zamachu 18 brumaire'a

### POTRAFI

- przedstawić wpływ sytuacji międzynarodowej na objęcie władzy przez Napoleona Bonaparte
- omówić kompetencje Napoleona Bonaparte jako pierwszego konsula
- przedstawić zmiany w polityce wewnętrznej wprowadzone przez Napoleona Bonaparte

- omówić reformy armii wprowadzone przez Napoleona Bonaparte
- scharakteryzować walkę Napoleona o dominację Francji w Europie
- wskazać przyczyny i skutki walk Napoleona w Hiszpanii i Portugalii
- wskazać na mapie ziemie przyłączone do Francji

## I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji.


Prosimy uczniów o przypomnienie kilku informacji dotyczących rewolucji francuskiej. Zadajemy pytanie:

- ▶ Dlaczego i kiedy wybuchła rewolucja francuska?

## II. ROZWINIĘCIE

Polecamy lekturę podrozdziału *Dyrektoriat* (s. 424), a następnie prosimy o odpowiedź na pytania:

- ▶ Jak zostały zapoczątkowane rządy dyrektoriatu?
- ▶ Kto, według nowej konstytucji, sprawował władzę wykonawczą i ustawodawczą?
- ▶ Jakie problemy w polityce wewnętrznej Francji doprowadziły do wybuchu powstania w 1795 r.?

Mówimy, że Francja odnosiła w tym czasie duże sukcesy w walkach z innymi państwami. Rozdajemy w klasie karty pracy ▶  i prosimy uczniów, aby na podstawie podrozdziału *Sytuacja międzynarodowa* (s. 425) wykonali zadanie 1. Następnie wspólnie sprawdzamy zaproponowane odpowiedzi.

Opowiadamy o pogłębiającym się kryzysie wewnętrznym państwa w okresie rządów dyrektoriatu, który mocno odbił się na francuskim społeczeństwie. Udział armii w licznych wojnach nasilił nastroje niezadowolenia. Francuzi zaczęli myśleć o tym, aby władzę w kraju przejęła jedna osoba. W tym czasie do Francji powrócił generał Napoleon Bonaparte okryty chwałą dzięki licznym zwycięstwom w wojnach we Włoszech i w Egipcie.

Dzielimy klasę na trzy grupy i przekazujemy im instrukcje. ▶ 

### Grupa I

Na podstawie podrozdziałów *Przejęcie władzy we Francji przez Napoleona Bonaparte* (s. 426–427) oraz *Cesarz Francuzów* (s. 429), opisów obrazów (m3, s. 426 i m8, 429) i tekstu źródłowego (m4, s. 427) przygotujcie prezentację dotyczącą przejęcia władzy przez Napoleona Bonaparte. W opracowaniu uwzględnijcie:

- ▶ zasługi Napoleona Bonaparte po wyprawie do Włoch i Egiptu,
- ▶ przebieg zamachu w 1799 r.,
- ▶ stanowiska piastowane przez Napoleona Bonaparte,
- ▶ kompetencje Napoleona Bonaparte jako pierwszego konsula,
- ▶ sposób przedstawiania wydarzeń na obrazach (m3, s. 426 i m8, 429).

Swoją pracę wykonajcie w aplikacji **Quik**.

### Grupa II

Na podstawie podrozdziału *Polityka wewnętrzna Napoleona* (s. 427–428) i tekstu źródłowego (m6, s. 428) przygotujcie prezentację dotyczącą polityki prowadzonej przez Napoleona Bonaparte. W opracowaniu uwzględnijcie:

- › reformy w handlu, gospodarce, administracji, armii, a także w prawie cywilnym,
- › relacje między państwem a Kościołem,
- › przepisy ujęte w Kodeksie Napoleona.

Swoją pracę wykonajcie w aplikacji **Quik**.

### Grupa III

Na podstawie podrozdziałów *Rywalizacja Francji o dominację w Europie* (s. 430–431) oraz *Walki w Hiszpanii i Portugalii* (s. 432), a także podpisów do ilustracji (**m9**, **m10** i **m11**, s. 430–432) przygotujcie prezentację dotyczącą polityki zagranicznej Francji za czasów Napoleona Bonaparte. W opracowaniu uwzględnijcie:

- › państwa i władców, z którymi Napoleon prowadził wojny,
- › bitwy stoczone przez armię francuską z wojskami koalicji,
- › wynik każdej z wojen,
- › organizację armii zreformowanej przez Napoleona.

Swoją pracę wykonajcie w aplikacji **Quik**.

Po upływie wyznaczonego czasu grupy przedstawiają kolejno swoje prezentacje na forum klasy.

Następnie polecamy uczniom lekturę podrozdziału *System napoleoński* (s. 432) oraz analizę mapy (**m12**, s. 433) i zadajemy pytania:

- › Jakie tereny zajęła Francja w 1810 i 1812 r.?
- › Jak zmieniła się Francja pod względem terytorium i liczby ludności do 1812 r.?
- › Na czym polegał system napoleoński?

### III. PODSUMOWANIE

Prosimy o odpowiedź na pytanie:

- › Jakie sukcesy odniosła Francja za rządów Napoleona Bonaparte?

Uczniowie analizują ilustracje na infografice *Napoleon w karykaturze* oraz czytają ich opisy (s. 434), a następnie wykonują polecenie 1 zamieszczone na tej samej stronie podręcznika.

### METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują zadanie 2 w karcie pracy.

### PRACA DOMOWA

Napisz odpowiedź do polecenia 3 z podsumowania w podręczniku (s. 435).